ఆంధ్రభూమి వివిధ వార్షికోత్సవ సంచిక

ఆదివారం, 16-5-1976

ఏదీ న్యాయం

— రాజీవ

రాధమ్మ స్కూలుకి వెళ్ళగానే ఒక్కో టీచరుని అమాంతం కౌగలించుకుని ఎలా ఏడవాలో యింటో ఎంత రిహార్సలు చేసుకున్నా ఎరీక్ష తప్పిన విద్యార్థి అయింది. అయినా ముఖం క్రిందపెట్టుకుని కొంగుతో కనబడకుండా కళ్ళుకుని వెక్కిళ్ళు పెట్టింది. టీచరంతా సానుభూతి చూపించారు. రాధమ్మతో బాగా స్నేహం ఉన్న టీచర్లయితే. "పోతేపోనీ ఇంకో సారి తీందేమిటి!" అన్నారు.

పెద్దటీచరు ఆఫీసు రూముకి పిలిచి రాధమ్మ కంటే ముందుగానే కొంగు అడ్డుపెట్టుకుంది. ముక్కు చీదుకుంటూ ఎంతయినా రాగి పెసరంత బొట్టుతో కళకళలాడుతూ ఉండేదానివి. అయినా యివ్వాళ్ళ రేపు బొట్టు గా జుంకా పువ్వులు తీసేస్తున్నారా ఫేషటీ. పీ బాధ సంగానీ!" అని మందలింపుగా అంటికూడా!

పెద్దటీచర్ మూడ్ గమనించిన రాధమ్మ

"ఒకనెల వెంపు కావాలండీ! అర్జంటుగా..." అంటూ దేర్ మంది. ఈ పెద్దపేడుపులు ఏడవలేదు. కొత్త పాతచ్చేదాక వెంపు తీసుకుంటే మంచివని మనసులో అనుకుంటూ!

"అప్పుకుండా తీసుకో" అంది పెద్దటీచరు.

* * *

రాధమ్మ రాదగా వి. ఇడి చదువుతున్నప్పుడు పక్కింటి ఆశోకన్ రాజు ఒంటిగా ఉందని తోడుగా ముద్దుట చెప్పడానికి వచ్చేవాడు! ఆశోకన్ రాధ యింటికి రావడం చూసి చాలా మంది పద్దానమనుకున్నా మంచిమొగుడు రావటం హాపేనాదు. ఆరాపడం శృతి మించి రాధమ్మకు కడుపొచ్చింది.

"వచ్చింపటోలో వచ్చింది. తీసు కోటం నాచేతకాదు పెళ్ళి చేసుకో!" అంది రాధ తనకంటే 20 ఏళ్ళు పెద్ద వాడైన ఆశోకన్‌తో.

"చేసుకోవాలా ఏమిటి! నీ మీదొట్టు నీతోనే ఉంటా! అన్నాడు ఆశోకన్.

ఆశోకన్ ప్రొద్దుటి నుండి సాయంత్రం వరకూ తలుపు బాగం పెట్టి తిరిగొచ్చే ఉద్యోగం చేయటానికి కాదని ఎవరినైతే బాగా పెట్టి ఎల్బం గడుపుకుందామో అనే అన్వేషణతో నని రాధమ్మకి . తనవాటా ఆశోకన్ వాటాలోకి మార్చిన రెండో నెలలోనే తెలిసింది. వెంటనే తన వి.ఇడి మానుకుని ఉద్యోగ ప్రయత్నం చేసింది.

రాధమ్మకు నెలలు పెరిగాయికాని ఉద్యోగం దొరకలేదు. అక్కడి వాళ్ళంతా రాధమ్మను "నీ ఊరికిపో! వీడు నిన్ను చూడడు" అన్నారు.

అందినట్లే అయినా తన కడుపులో బిడ్డకు ఆ మాటనినవాడే తండ్రిమరి! "నేరే నువ్వు బయలుదేరు" అని ఆశోకన్‌తో తన ఊరు వచ్చింది. అక్కడి టీచరు పోస్టులో చేరింది. ఆశోకన్ రాధమ్మకు జీతం వచ్చాక వచ్చుకుని మళ్ళీ వస్తానని పోయాడు. ఆ పోవటం-రాధమ్మ బిడ్డకు పదోనెల వచ్చాక తిరిగొచ్చాడు ఆశోకన్. 51 వ తారీఖున రాధమ్మ జీతం పుచ్చుకొని తిరిగి బయల్దేరుతుంటే-రాధమ్మ "అర్జ మొగడిని నిను యీ ఊరికి తేవటం ఎంత పొరపాటయింది!" అని వెతి కొట్టుకొంది - చుట్టు ప్రక్కల ఎవరికీ వినబడకుండా!

"ఆశోకన్ ఉన్న ఆ ఒక్క కోణాకీ పుట్టిన రెండో దానికి మూడెళ్ళు నిండాయి.

ఆ పిల్లలకు అయ్యెవరో తెలియని వారకంటే- ఊళ్ళోవాళ్ళు "నీ మొగుడెడి! పిల్లలు అతివారా!" అనే పేలాది ప్రశ్నలు చాటు గుసగుసలకు గుండె నిండిపోస్తోంది.

ఇప్పుడు యిద్దరు పొరుగు ఊరు అడుగుతుంది రాని రేపు పిల్లలుహాడా ఎన్ని యక్షప్రశ్నలు వేస్తారో అని తియబడింది.

పెరే ఊరు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయించుకొని నెలరోజులూ పాత ఊర్లో ఉండి "మొగుడు దూయాడు" లివు పెట్టుకొని సామాన్లు తీసుకొని పిల్లలతో కొత్త ఊరు చేరింది రాధమ్మ.

* * *

పెద్దటీచరు కబురు చేసారంటే గుర్తుగా నుండే "గుడ్ మార్నింగ్" అంటూ వచ్చే రాధమ్మకు. పెద్దటీచరు సీటియస్ ముఖం చూసినదికి భోరుమంటుకు పోయింది. మాట నగంలో మింగేసింది.

"కి ఇడి గారి ముందు నిన్న తలిపంపు కలయింది. శ్రీ జాతికే అవమానం. లిస్ట్ సజీవంగా ఉండగా యీ పిపం చేయకుం. పీ-" శ్రీ జాతి ప్రతినిధిగా ఆపి రాధమ్మ ముఖం చూడడానికే అవహ్యించుకున్నట్లు తల తిప్పుకుంటుంది

"మీరు వెదే. నాకు..." రాధమ్మకు అర్థమైనా కానట్లనిపించింది "నీకు ప్రస్తుతంగా డీ ఇ ఓ దగ్గరకు వెళ్ళి నెను. సజీవంగా ఉన్నానని చెప్పుకున్నారు." గట్టిగా అరిచింది పెద్ద టీచరు.

రాధమ్మ ఆఫీసు గదిలోనుండి బయటకు వచ్చింది కొమరూముకి వెళ్ళినా బాగోలేక గోయింది. పలువు టీటీ పట్టి యింటికెళ్ళింది.

* * *

మూడోజులు క్రితం ఆశోకన్ రావడం- తను "యిన్నేళ్ళు ఎక్కడ బతికున్నదీ తెలియక పిల్లల కోసం. సమాజంకోసం యిలా అయ్యానినడం- అతను పైసలివ్వ లేకపోవటం తన దగ్గర డబ్బివ్వ లేనపడం. అయితే హైలెటికి పోతా. అల్లరిపాలవుతావు- అని బెదిరించడం గుర్తొచ్చింది.

అలా అని అతను పెళ్ళినా-రాధమ్మ తన పరిస్థితి అర్థంచేసుకుంటాడని అనుకుంటుంది. ఎటుతిరిగి మోసపోయింది. ఓడిపోయింది-బ్రతుకంతా చిగురులే వాడి పోయి వృధాచేసుకుంది తనే! కవీసం అతని పిల్లలైన- వీరి భవిష్యత్తుకోసం తన చేసిన యీపనికి పెచ్చుకోక పోయిన మౌనంగా ఊరుకుంటా దిపుకొంది. తన ఊరు చేరుకుంటాడనుకుంది. కాని ... కాని ... అయినా చట్టం సమాజం మగవాడి పక్షానే ఉన్నాయి ధర బ్రతికి ఉండగా తప్పాలనుకుంటే తప్పు. అతను భర్తకాదు. పెళ్ళవ లేదంటే. పెళ్ళికాకుండా పిల్లతో కనడం యిలా పెద్ద తప్పు. అతను పైసలు కోసంగాని పెళ్ళాం పిల్లలు కావాలని కాదట్రే. పైసలు పుచ్చుకుడి కిచ్చికపోవడం ఎక్కువతిలకు మరీ పెద్ద తప్పు!

నాలుగేళ్ళు అతను రాకపోయినా- ఎక్కడో ఓ చోట ఉన్నాడుగా అని ఎదురు చూసినప్పుడు. "మెగుడేడి. ఎక్కడున్నాడు. ఏదిలేసాడేమో. ఏం చూసాడో. లేకపోతే పిల్లల కోసమైనా రాడా." అంటూ దుమ్మెత్తి పోసారు. "జీవితం ఎలాగూ పోయింది. యింకే మిటి- అతను ఇండీ. ఇచ్చీ- నుకుంటే దేయింది- పిల్లలకోసం యిలా మోసు చేసుకుందా "మనుకుంటె"- యిలా అయింది.

ఏది న్యాయం?

తనలా మోసగింపబడినస్త్రీలు ఎలా జీవించాలి? వారిపట్ల సమాజానికి చట్టానికి ఉన్న బాధ్యత ఏమిటి? ఇచ్చే రక్షణ ఏమిటి?

"పెళ్ళయినా- మూడెళ్ళు ఒకరి కొకరు దూరంగా ఉంటే విడాకులు యిచ్చినట్టే లెక్క. నీ పిల్లలు కూడా తండ్రిని గుర్తుపట్టలేరు. నీ నిర్ణయం మంచిదే. లే రాధా!" మూడేళ్ళ తలపు తెరిచి వెలుగు తెచ్చింది శాంతి- తన తోటి మరో టీచరు.

"ఈ వ్యవస్థలో యిలాంటి అవగాహన ఎందరి కుంటుంది శాంతి!" అంటూ బాధపడు మంది. పాతికేళ్ళకే రాధమ్మగా మార్చుకున్న రాధ.

వాడిన పూల తీగె

"సిస్టర్! ఆంబోనెంబరు బెడ్ పేషంటుకి ఇంజక్షన్ ఇచ్చారా?"

"యస్ డాక్టర్!"

"పేట్యంటిలెట్" బాల్లు ఒక ఒక లాడించుకుంటూ, ఫుట్‌బాల్ పైట్ సూట్‌లో పీ పి గా కనిపోయాడు డాక్టర్ మధు

ఈ మాటలు బెడ్‌మీద నుకుని. ఏదో ఆలోచిస్తున్న పార్వతికి- పిన బడాయి ఆమె మోహం ఏదో పదు భావంతో రాగంతగ పయింది. డాక్టర్‌కి నేనంటే 'ఎంతో శ్రద్ధ' అనుకుంది. నా అనేవాళ్ళులేని-అంధకార మయ జీవితంలో, తనకేమో తనైనా శాంతి నిచ్చినవ తుంరోజులే అమె కొంది పార్వతి తనపుట్టగానే తల్లీ తండ్రీ మాణించారు. టా మి కి

"ఈ రోజు మీవుళ్ళి డిస్చార్జ్ చేస్తున్నారు తెలుసా!" నవ్వుతూ అడిగే సిస్టర్ మాటలోకి ఆ గా చూచింది పార్వతి. ఇంతలో డాక్టర్ మధు రావటంయాసి, నర్స్ దూరంగా వెళ్ళిపోయింది. "పార్వతీ. ఈరోజు నువ్వు ఇక్కడనుంచి వెళ్ళిపోవాలి. నువ్వు ఇప్పుడు పూర్తి హెల్తీగా తయారయ్యావు తెలుసా? ఉరికే దిగులు పెట్టుకొని ఇటు ంటి రోగాలు తెచ్చుకోకు. అమె చేతులను తన చేతులతో తడిమేస్తూ, ఉత్సాహంగా అనాడు డాక్టరు. కృతజ్ఞతతో నిండిన పార్వతి కళ్ళు మెరుస్తుంటే ఒకసారి అతని వైపు చూసి తలదించుకుంది. ఏదో చెప్పబోయిన ఆ మెను మధ్యలో ఆపేస్తూ, ఇంకా ఎక్కువ కెమోషనుగా తీరిగా మాట్లాడుకుందాం కాని! నాయంకాలం మా క్వార్టర్స్‌కి రా. మొదటివిలు మా ఇంట్లోచేద్దువుగాని" తన మామూలు హడావిడి కోసంలో వెళ్ళిపోయాడు డాక్టర్ మధు

ఎన్నో మధుమేహ కలలతో, కోరికలతో కొంతమెళ్ళు కూతురిలా అలరాడుకొని, డాక్టర్ మధు ఇంట్లో అడుగుపెట్టింది పార్వతి. "వాట్ మేడమ్! అంత నిస్సహాయురాలా! డాక్టర్ యుడు నిగ్గమిటని మాట్లాడుతుంటే అనేవాడులే! రా! రా! కూర్చో! కుర్చీ చూపించి లోపలికెళ్ళాడు మధు బయటా వాళ్ళ అమ్మగారిని తీసుకొస్తానన్నాడట. నడుచుకుని కూర్చుంది పార్వతి. మధు తన్నాడతో చేతులు తుడుచుకుంటూ బయటకు వచ్చాడు. అతని వెనక ఒక పాతికేళ్ళ యువతి కాఫీ. టిఫిన్లతో నవ్వుతూ వచ్చింది. డాక్టర్ మొండుకొచ్చి. "మా గృహలక్ష్మి. ఇంటి దీపం. నవ్వుతూ పార్వతికి పరిచయం చేశాడు. తెల్లబోతున్నపార్వతి మొహం తనకర్థకు కనపడకుండా డాక్టర్ అడు నిజ్జని, స్వయంగా తన చేతులతో కాఫీ కప్పు పార్వతి కందించాడు మధు. విరాళ, జాలి, బాధ పెనవేసుకొని, తనపైనే చూస్తూ. "పార్వతి కళ్ళలో కన్నీ కలయపడుతూ త్రాగు పార్వతీ!" అదే కిందిగా పలికిన డాక్టర్ మాటలకు యాంత్రికంగా కాఫీ. టిఫిన్లు పూర్తి చేసింది పార్వతి. "ఎగురంటి మావాడు ఎప్పుడూ చేస్తుంటారు. మీకు తగ్గకుం తగ్గ మనకతయంగా చెప్పుకుంటున్నా డు" నవుతూ మాటాడే గారిదివైపు సరిగా కన్నెత్తి చూడలేక పోయింది పార్వతి. ఏదో ఆలోచిస్తూ, తన్మయంలోకిచూస్తూ మాట్లాడే ఆమెను చూసి తారద కోపోయింది. డాక్టర్ మధు రండి ఏదోలా చూస్తుడగాని అంటూ పార్వతిని లేపతిని తనతో తీసుకెళ్ళుతుంటే, కాఫీ కప్పులతో ఇంట్లోకి దారితీసింది తారద. "అయన తత్వం తనకు తెలుసు అందరితోనూ సరదాగా ఉంటారు. అందులో రోగు లంటే ప్రత్యేక శ్రద్ధ" అనుకుంది ఆమె.

తాటలో ఆమెను ఒక పేషెంట్ బెంటి పడ కూర్చోబెట్టి. తాను ప్రక్కనే కూర్చుంటూ. "ఎందు కలవుతావ్?" అని మాటిగా కళ్ళలోకి చూస్తూ అడిగాడు డాక్టర్. పార్వతి మాట్లాడ లేదు అమె చేతిని పట్టుకుని, కళ్ళ లోకి చూస్తూ "చెప్పండి కోపమా!" అడిగాడు అతను. పార్వతి కళ్ళల్లో నిండిన నీరు జారుతూ తన చేతులపై పడింది.

డాక్టర్ కదిలిపోయాడు. ఆమె చేతులను తన చేతులోకి తీసుకుంటూ "నేను కొన్ని మాటలు చెప్తాను. పార్వతీ! శాంతంగా వింటావా? పార్వతి మాట్లాడ లేదు.

"నీ మనసు నా కర్థం అయింది. పార్వతీ! నువ్వు ఎవరికోరికలు పెంచుకొన్నావు. బహుశా. నేను వాటిపుట్టకు. వీటికి దొహదంచేసి వుంటాను. నాకు తెలియకుండా అది జరుగలేదు. ఒక పేషంట్ విపరీత పరిస్థితులలో, పిగులతో కుంగి కృంగిపోతుంటే "పరిధులని నాహృదయం అందుకు ప్రోత్సహించింది. నిన్ను ప్రతిక్షణం లోలో ఆశలు నింపి. జీవన హయ్యాలని నేనెంత కృషిచేశాను ఆ భావంతుడికి తెలుసు వార్తతే!. నువ్వు రోజురోజుకు కోలుకుంటుంటే నేను సంతోషించినంతగా మరెవ్వరూ సంతోషించి ఉండరు. రాత్రిళ్ళు, నా పాటలతో, మందులతో క్రొత్త ప్రాణం పోసుకుని, నువ్వు కలకలలాడుతుంటే, నన్నుకన్నకన్నా, తన నన్నపిచూసే కలిగే లోపం నాకు కలిగింది పార్వతీ! ఎవో సాన్లు నాకు పెళ్ళయిందనీ ఒక పాప ఉందని చెప్పాలని పించినా, అనవసర మను కొన్నాను పార్వతీ!

(మిగతా 4 వ పేజీలో)

నవ కాంతి కిరణాలు

—అడవికొలను పార్వతి

సాటి రచయిత ప్రతిభ చూడలేక
విషం దాచిన చిరునవ్వుల్ని వెలికక్కి
కత్తులవారి మన సత్యాలు మారి రోజుకోసం
న్యాయం. ధర్మం. అనురాగం. అమృతమయం రచనల్లో నిలిపి
అవరణలో అయువత స్వార్థాన్ని పదులుకోలేని
వారి అతలు పరిణతి చెందేరోజు కొసం
రచయిత రచనల్లో వలెనే
మాటల్లో చేతలో శాంతికాంతి వెలిపరిని
ఈర్ష్యా ద్వేషాలు మారంగా వినిరి
జాట్టిగ సాహితీ రసామృతంలో
రాగమయంగా చేసే రచయిత అంతర్యం
ఒకసి అంతరింగాలా అంధారే రోజుకోసం
ఇక్కడి ఈ తిమిరలోకంలో
వెయ్యికళ్ళు విప్పి వేచి చూస్తున్నాను
రచనా రంగంలో కాలుష్యం ప్రవేశిస్తే
మనస్సులు మలిన మౌతాయి
మానవతా నవకాంతి కిరణాలు ప్రకాశిస్తే
జాట్టులో అంధకారం తొలగిపోతుంది.

యం. జి. శాస్త్రి

కాలి? అని ప్రశ్న అమె మరచి పోయింది. జీవితంమీద మమత. ఏవో కోరికలు కలగసాగాయి అమెకు. సౌన్దర్యం చేజారిన వెంటనే. అమె మరల కోలుకోసాగింది.

ఎక్కడో గడియారం 10 గంటలు కొట్టింది. ఆ వెనకే బ్యాట్లమోడుతో ఉలిక్కిపడింది పార్వతి. "పెషెంటయింపో తెలుసా? రాత్రుళ్ళు తొంద రగా పడుకోమని ఎన్నిసార్లుచెప్పాను? డాక్టర్ మాట వినకపోతే ఎలా?" డాక్టర్ మధు మండిపడ్డ స్వరంతో అన్నాడు. "నిద్రరావటంలేదు డాక్టర్! ఏం చెయ్యను?" పార్వతి మాటలకు, తుర్రిళ్ళుపడ్డాడు డాక్టర్. దగ్గరగావచ్చి, అమెను పరీక్షిస్తూ. "సారీ పేషెంట్! కండిషన్ ఈజ్ పర్ఫెక్టలీ ఆల్‌రైట్. టేక్ మీ వాటీజ్ యువర్ బ్రేక్ ఫాస్ట్? నవ్వుతో దగ్గరగా నిలబడ్డ డాక్టర్. ఆ అర్ధరాత్రి పార్వతిని ఉక్కిరి బిక్కిరి చేసింది. నిద్రతో తలతలేక దిండులో మొఖం దాచుకుంటూ. "ఏం లేదు డాక్టర్! పడుకుంటున్నాను లెండి" అంది. కిల్కిలలిచిన సుందర కళ్ళలో పంపటు తిరిగి పడుకున్న పార్వతిని చూసి డాక్టర్ తేలికగా నిట్టూరుస్తూ వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ రాత్రి పడుకుంటూ, ఇక కొద్ది రోజులలో ఆమెను డిస్చార్జ్‌చేయమని చెప్పవచ్చు అనుకున్నాడు డాక్టర్. మరణోన్ముఖమైన ఒక స్త్రీని రక్షించిన తృప్తి. ఆతన్ని పులకింప జేసింది." అనేక ఈ రోగులకు తిరిగాల్లోకంకె మధ్యలోనే రోగం వక్కువ. ముగిదీ మనస్సుపాడు చేసుకొంటాడు ఏవేవో ఆలోచించి " అనుకుంటూ తృప్తిగా నిద్రపోయాడు డాక్టర్ మధు

"ఈ రోజు మీవుళ్ళి డిస్చార్జ్ చేస్తున్నారు తెలుసా!" నవ్వుతూ అడిగే సిస్టర్ మాటలోకి ఆ గా చూచింది పార్వతి. ఇంతలో డాక్టర్ మధు రావటంయాసి, నర్స్ దూరంగా వెళ్ళిపోయింది. "పార్వతీ. ఈరోజు నువ్వు ఇక్కడనుంచి వెళ్ళిపోవాలి. నువ్వు ఇప్పుడు పూర్తి హెల్తీగా తయారయ్యావు తెలుసా? ఉరికే దిగులు పెట్టుకొని ఇటు ంటి రోగాలు తెచ్చుకోకు. అమె చేతులను తన చేతులతో తడిమేస్తూ, ఉత్సాహంగా అనాడు డాక్టరు. కృతజ్ఞతతో నిండిన పార్వతి కళ్ళు మెరుస్తుంటే ఒకసారి అతని వైపు చూసి తలదించుకుంది. ఏదో చెప్పబోయిన ఆ మెను మధ్యలో ఆపేస్తూ, ఇంకా ఎక్కువ కెమోషనుగా తీరిగా మాట్లాడుకుందాం కాని! నాయంకాలం మా క్వార్టర్స్‌కి రా. మొదటివిలు మా ఇంట్లోచేద్దువుగాని" తన మామూలు హడావిడి కోసంలో వెళ్ళిపోయాడు డాక్టర్ మధు

ఎన్నో మధుమేహ కలలతో, కోరికలతో కొంతమెళ్ళు కూతురిలా అలరాడుకొని, డాక్టర్ మధు ఇంట్లో అడుగుపెట్టింది పార్వతి. "వాట్ మేడమ్! అంత నిస్సహాయురాలా! డాక్టర్ యుడు నిగ్గమిటని మాట్లాడుతుంటే అనేవాడులే! రా! రా! కూర్చో! కుర్చీ చూపించి లోపలికెళ్ళాడు మధు బయటా వాళ్ళ అమ్మగారిని తీసుకొస్తానన్నాడట. నడుచుకుని కూర్చుంది పార్వతి. మధు తన్నాడతో చేతులు తుడుచుకుంటూ బయటకు వచ్చాడు. అతని వెనక ఒక పాతికేళ్ళ యువతి కాఫీ. టిఫిన్లతో నవ్వుతూ వచ్చింది. డాక్టర్ మొండుకొచ్చి. "మా గృహలక్ష్మి. ఇంటి దీపం. నవ్వుతూ పార్వతికి పరిచయం చేశాడు. తెల్లబోతున్నపార్వతి మొహం తనకర్థకు కనపడకుండా డాక్టర్ అడు నిజ్జని, స్వయంగా తన చేతులతో కాఫీ కప్పు పార్వతి కందించాడు మధు. విరాళ, జాలి, బాధ పెనవేసుకొని, తనపైనే చూస్తూ. "పార్వతి కళ్ళలో కన్నీ కలయపడుతూ త్రాగు పార్వతీ!" అదే కిందిగా పలికిన డాక్టర్ మాటలకు యాంత్రికంగా కాఫీ. టిఫిన్లు పూర్తి చేసింది పార్వతి. "ఎగురంటి మావాడు ఎప్పుడూ చేస్తుంటారు. మీకు తగ్గకుం తగ్గ మనకతయంగా చెప్పుకుంటున్నా డు" నవుతూ మాటాడే గారిదివైపు సరిగా కన్నెత్తి చూడలేక పోయింది పార్వతి. ఏదో ఆలోచిస్తూ, తన్మయంలోకిచూస్తూ మాట్లాడే ఆమెను చూసి తారద కోపోయింది. డాక్టర్ మధు రండి ఏదోలా చూస్తుడగాని అంటూ పార్వతిని లేపతిని తనతో తీసుకెళ్ళుతుంటే, కాఫీ కప్పులతో ఇంట్లోకి దారితీసింది తారద. "అయన తత్వం తనకు తెలుసు అందరితోనూ సరదాగా ఉంటారు. అందులో రోగు లంటే ప్రత్యేక శ్రద్ధ" అనుకుంది ఆమె.

తాటలో ఆమెను ఒక పేషెంట్ బెంటి పడ కూర్చోబెట్టి. తాను ప్రక్కనే కూర్చుంటూ. "ఎందు కలవుతావ్?" అని మాటిగా కళ్ళలోకి చూచాడు డాక్టర్. పార్వతి మాట్లాడ లేదు అమె చేతిని పట్టుకుని, కళ్ళ లోకి చూస్తూ "చెప్పండి కోపమా!" అడిగాడు అతను. పార్వతి కళ్ళల్లో నిండిన నీరు జారుతూ తన చేతులపై పడింది.

డాక్టర్ కదిలిపోయాడు. ఆమె చేతులను తన చేతులోకి తీసుకుంటూ "నేను కొన్ని మాటలు చెప్తాను. పార్వతీ! శాంతంగా వింటావా? పార్వతి మాట్లాడ లేదు.

"నీ మనసు నా కర్థం అయింది. పార్వతీ! నువ్వు ఎవరికోరికలు పెంచుకొన్నావు. బహుశా. నేను వాటిపుట్టకు. వీటికి దొహదంచేసి వుంటాను. నాకు తెలియకుండా అది జరుగలేదు. ఒక పేషంట్ విపరీత పరిస్థితులలో, పిగులతో కుంగి కృంగిపోతుంటే "పరిధులని నాహృదయం అందుకు ప్రోత్సహించింది. నిన్ను ప్రతిక్షణం లోలో ఆశలు నింపి. జీవన హయ్యాలని నేనెంత కృషిచేశాను ఆ భావంతుడికి తెలుసు వార్తతే!. నువ్వు రోజురోజుకు కోలుకుంటుంటే నేను సంతోషించినంతగా మరెవ్వరూ సంతోషించి ఉండరు. రాత్రిళ్ళు, నా పాటలతో, మందులతో క్రొత్త ప్రాణం పోసుకుని, నువ్వు కలకలలాడుతుంటే, నన్నుకన్నకన్నా, తన నన్నపిచూసే కలిగే లోపం నాకు కలిగింది పార్వతీ! ఎవో సాన్లు నాకు పెళ్ళయిందనీ ఒక పాప ఉందని చెప్పాలని పించినా, అనవసర మను కొన్నాను పార్వతీ!

(మిగతా 4 వ పేజీలో)

(గత వారం తరువాయి)

కరీంనగర్ సాహితీ వికాసం

జగిత్యాలనుకొనివున్న కొండుడ్ల సాహితీ కార్యక్రమాలలో ఉగాదాం బూలము నందుకొన్నది. ఇక్కడి భారత సాహితీ సంస్థ ఆధ్వర్యాన అనేక కార్యక్రమములు జరిగినవి. ఈ సంస్థ కార్యదర్శులైన శ్రీ అందె వెంకటరాజముగారు విద్యుత్ కవులు వానమామలై పరిదాచార్యులవారి ప్రియశిష్యులు వీరికి "పదుకవి" అనే సార్థకమైన బిరుదు వున్నది వీరి కవితలు నారాయణరెడ్డి దాశరథి అవధాని మొదలైన ప్రముఖుల చేత మెప్పును పొందినవి. వీరు పద్యగద్యములను హృద్యముగా నడిపించే ప్రతిభాశాలురు. వీరిరచనలు. (1) నవోదయం ఖండకావ్యం. ఇదివరదా చార్యులవారికి అంకితమియబడినది.

(2) భారతజాతి. నాటికల సంపుటము (3) మణిమంజూష, వ్యాగేయ సంకలనము. (4) బువనవిజయం. నాటకం, ఈ నాటకం కరీంనగర్ జిల్లా పరిషత్ నాటక పోటీలలో ప్రథమ బహుమతిని గెలుచుకొన్నది. పలుచోట్ల ప్రదర్శింపబడి ప్రేక్షకుల మన్ననలు పొందినది. వీరి అముద్రిత గ్రంథములనేకములున్నవి. వీరికనేక మంది శిష్యులున్నారు. వారిలో శ్రీ బలిజేపల్లి సుధాకరరావు పేర్కొనవలసినవారు ఈయన సాంప్రదాయక కవి. కోరుట్ల కవులతో కలాకాడులతో మిళమిట్లు గొలుపుతున్నది. సాహిత్యానికి "శాంతి సాహితీ సంస్థచేసిన సేవ గణనీయమైనది. అభినవ పోతన శ్రీ వానమామలై వరదాచార్యులవారి పట్టిహారి మహోత్సవము, మనంగా జరిపే కరీంనగర్ చరిత్రలోనే రికార్డ్ సృష్టించారు.

కొరుట్లకు కాలూకా కేంద్రమైన మెట్‌పల్లి కాలూకాలో అద్భుతమగు రామాయణమునురాసిన శ్రీ తత్వాది కృష్ణశర్మగారు అభినందనీయులు. గణపతి రామచంద్రరావుగారును, సంస్థ శాంత్రమహాకవులైన శ్రీ కొరుట్ల శతావధాని కృష్ణమాచార్యులుగారు ఈ కాలూకాలో సాహితీ చైతన్యమును లేవదీసినారు.

గోదావరీతీరంలోనున్న ధర్మపురి. మంథని గ్రామములో పలువురు పండితులున్నారు. "దత్తపురి రామాయణం" చాల ప్రసిద్ధమైనది దీనిని రచయిత శ్రీ శేషాద్రిశర్మ ఇతి 1780 ప్రాంతమున రచించబడినదని ఆంధ్ర గారు వారి సమగ్రాంధ్ర చరిత్రయందు తెలిపిరి. ధర్మపురిలో సంస్కృతకవి. శ్రీ కొండె రాజన్నకవి. తరాతరుల నుండి ఇట్లు జనార్దన్ రెడ్డి ఈయన పతనక. రామనుందర్ గుండయ్య మొదలైన వారు ప్రసిద్ధులు. మంథని కాలూకా కేంద్రము. ఇచ్చట "మందన రామాయణము" 1884లో వెలువడింది కర్త శ్రీ ముద్దియకవి వీరేకాక మాజీ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ పి వి. నర్సింహారావు గారు ఇక్కడివారే ఈయన బహుభాషాకోవిదుడు విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారి పలువురు కవులను హిందీలోకి అనువదించారు. పెక్కుకృతులు చేసారు. ఇంకను మిద్దు రామకిష్టయ్య వృద్ధులు. మంచి సంప్రదాయకవి. శ్రీమతి రాజమణి సంగర మొదలైన వారెందరో కలరు. ఎడుకాలుకాల కేంద్రమైన కరీంనగర్ స్థానిక కవుల గుటించి తెలుసుకొందాము విద్రాణమెవున్న సాహిత్యం స్వాతంత్ర్య అనంతరం మేల్కొన్నదని చెప్పవలెను 1951.లో కొన్ని లిఖితమాన పత్రికలతో ప్రారంభమై ప్రారంభ రచయితలకు ప్రోత్సాహపెదికగా నిలిచిన పత్రిక సారస్వత జ్యోతి ఈజిల్లా రచయితల్నెందరినో ఆకర్షించింది. అప్పట్లో ఏ సంస్థ పుస్తక ప్రచురణ చేపట్టలేదు 1967 ప్రాంతంలో యువరచయితలు కొందరు విద్యుల్లత అనే పత్రిక నడిపారు. అ తర్వాత గౌతమి. గర్రెపెల్లి సత్యనారాయణరాజుగారి సంపాదకత్వంలో వెలువడింది తర్వాత ప్రతిధ్వని శ్రీ పురాణ్రగారి సంపాదకత్వాన వెలువడి ఆగింది. విద్యార్థి జ్యోతి. డి. ప్రభాకర్ సంపాదకత్వాన వెలువడి ఆగింది అధ్యాపకజ్యోతి నడుస్తున్నది. వేములవాడనుండి "ఉదయ సాహితి" సంపాదకులు శ్రీ చొప్పదండి మౌళిగారు జగిత్యాలనుండి "సాహితి మిత్రదీప్తి" మొదలైన పత్రికలు సాహితీ చైతన్య ప్రతికలైనవి.

కరీంనగర్ జిల్లా సాహితీ చరిత్రలో శ్రీ జువ్వాడి గౌతమరావుగారు మొదట పేర్కొనవలసినవారు. బొద్దమతానికి బుద్ధుడెంత సేవజేసాడో వీరు కూడా సాహిత్యానికి అంతటిసేవ చేసారు. వారి సేవల్లాఘనీయమైనది. గౌతమ రావుగారు మంచికవి. విశ్వనాథవారికి అప్తులు. వీరి విశ్వనాథవైభవాన్ని ఇటీవలే యువభారతి ప్రచురించింది. సాహితీసేవ చేసినవారిలో శ్రీ గర్రెపెల్లి సత్యనారాయణరాజుగారు గణనీయులు. వీరికవితగారెలు తిన్నట్లుగా వుంటుంది. వీరు బహుగ్రంథకర్తలు జాకరదీ నారాయణరెడ్డివంటి మహాకవుల మెప్పును పొందిన కవిరాజు. ఇంకను శ్రీ ముద్దసాని రాంరెడ్డి వీరి కవితముక్కు తిమ్మన. కవితవలె ముద్దు ముద్దుగా వుంటుంది. వీరి రచనలు. పలుపత్రికలలో సువరిచయాలు. వీరి తొలిగ్రంథం సువర్ణవరం వారి జీవిత చరిత్ర. (2) లండన్‌లో ఒకరాత్రి అనువాద నవల. వీరి స్వగ్రామం పూటూరు. వీరు గోలకొండ పత్రికలో సహాయ సంపాదకులుగాను జిల్లాపౌర సంబంధ శాఖ డిపార్టిగా పనిచేసి పదిసంవత్సరములు పనిచేసి ఉద్యోగవిరమణ చేసి జగిత్యాల్లోనివున్నారు.

ఇంకను ఎలాపదములేని రచనలు చేసిన వారిలో మలయశ్రీ గారు ఒకరు. ఈయన పేరులోనే కాదు కవితా తీరులోకూడ మలయ పవనం. ఈయన కవిత మకరందమును బోలి మధురమైన కరుణశ్రీ పద్యాలవలె. కర్ణపేయంగా సాగిపోతుంది. పద్యమెంతకమ్మగా చదువుతా. పోగేయావ్వి అంతఅందంగా చదవగల ప్రతిభాశాలి మలయశ్రీ వీరు ఆడపాడలపా 1960 నుండి రచనలు సాగిస్తున్నారు. వీరి తొలికృతి పద్యకావ్యం కావ్యమందరి 1968లో అచ్చై వాసమాపలై సోదరుల మన్ననలను పొందినది.

బాపూజీ శతజయంతికి అతని అమృత స్మృతికి. "అమృత మూర్తి" అనే గేయకావ్యాన్ని అంకితమిచ్చారు. తర్వాత కవితావికేతన్ 1978లో "నవీన సత్యాలు" అనే రచన కవితా ముకుకం. "తరంగిణి" అనే కరీంనగర్ కవుల సంకలనం వెలువరించారు. మలయశ్రీ పద్య గద్య వచన నాటక ప్రక్రియలలో సిద్ధహస్తుడు విశ్వనాథ వారిలాగా ఈయన చేవట్టని ప్రక్రియలేదు పట్టింది బంగారం చేయగల దిట్ట. ఆందుకే ఆయన వ్రాసిన "శాంతిపథము" అనే నాటకానికి 1973-74 సంవత్సరములో ఉత్తమ నాటకంగా ఎన్నిక చేయబడి 5000/ రూపాయల అవార్డ్ పొందడమే కాకుండ ఎ. పి. ఇంటర్ మీడియట్ విద్యార్థులకు పాఠ్యపుస్తకంగా నియమకమైనది. ఈనాటకంలో మలయశ్రీ తెలుగుదేశంలో "శాంతి పతకాన్ని ఎగురవేసారు. నాటకాలే కాకుండ బాలసాహిత్యంలోకూడ మలయశ్రీ మంచి కృషి చేసారని చెప్పవచ్చునన దానికి వారి "రంగుల పిట్టలు" విధర్శనంగా నిలువగలదు. ఈరచనలో ఆయన పిల్లల మనస్సులో పిట్టగూడు కట్టుకొన్నారు శాంతి పథముతో ఆ పిట్టగూటిలో శాంతి కపోతాన్ని కావు రిమిందాడు. ఈరంగుల పిట్టలన్న గేయాలు బాలసాహిత్యానికే బంగారు కిరణాలు. ఇంకను అముద్రిత రచనలు చాలవున్నాయి. త్వరలో వెలువడనున్న జానపద గేయ కావ్యం. "పల్లెసీమ" "సంఘర్షణ" అనే నవల. "కలం కలకలలు" వచన కవితలు. దేవరహస్యాలు డాక్టర్ సి. నారాయణరెడ్డి గారిచే అభినందింపబడిన "రాగిశిల" అనే గేయ కావ్యం మొదలైనవి. వీరి రచనలు పలుపత్రికలలోను ఆకాశవాణిద్వారా పాఠకమహాశయులకు సుపరిచితులే ఇన్ని రచనలు చేసిన ఈ